

Utdrag ur "Det glömda guldet"

Kapitel 4: Underjordisk stjärnhimmel

Kajsa tände ficklampan där hon stod i dörröppningen och försökte lysa sig ner genom mörkret, men ljuskäglan nådde inte särskilt långt. Allt hon såg var den branta trätrappan som fortsatte rakt ner i ingenting. Det drog kallt och det luktade fukt och rost.

"Var det här gruvarbetarna gick ner?", viskade hon.

"Nä, det här är faktiskt en slags skorsten som de hade för att lufta ur efter sprängningarna", sa Anton. "Den var mycket smalare då, men nu har de breddat den och byggt trappan för att turisterna ska slippa klättra på stegarna ner genom schaktet. Kom, men gå försiktigt!"

Kajsa lyste framför sig med ficklampan och med den fria handen stödde hon sig mot den skrovliga bergväggen för att inte tappa balansen. Varsamt satte hon den ena foten efter den andra, neråt, hela tiden neråt. Efter en liten stund hade de vant sig vid ficklampornas begränsade ljus, och ungefär samtidigt såg Kajsa att de hade kommit till slutet av trappan. Hon klev ner från det sista trappsteget och både hörde och kände att hon fick blöt sten under sulorna. De hade kommit ner i det stora bergrummet. Nu förstod Kajsa varför det var nödvändigt att ha en varm tröja och regnjacka på sig. Det droppade stilla från tak och väggar och kylan fick Kajsa att dra upp axlarna.

"Hur kan de lämna olåst där uppe?" sa Kajsa och hörde sina ord eka mellan väggarna.

"Slarv", sa Anton. "Det var när de plötsligt gjorde uppehåll i byggandet som vi upptäckte att de inte hade tryckt till hänglåset ordentligt."

"Livsfarligt", sa Kajsa.

"Absolut", log Anton.

Kajsa lyste upp över väggarna. Rummet de befann sig i var stort, säkert fem meter högt. Plötsligt drog hon efter andan. Det var som en stjärnhimmel glittrade över deras huvuden när de tre ljusstrålarna gled över stentaket. Överallt glimmade det och glänste.

”Visst är det fint!” sa Linn.

”Det ser verkligen ut som guld!” sa Kajsa.

”Ja, men för att komma åt att bryta loss någonting måste vi gå ut i en av gångarna”, sa Anton.

”Hittar vi tillbaka då?” undrade Kajsa förskräckt.

Anton riktade sin ficklampa neråt. Kajsas blick följde ljusstrålen och där, tvärs över det våta berggolvet löpte en smal räls. De följde rälsen ett stycke framåt och Kajsa mer anade än såg hur de närmade sig en öppning i taket.

”Här är schaktet”, viskade Linn.

Kajsa tittade uppåt och flämtade till när hon plötsligt såg hur djupt nere de var. Det var som att stå ovanför en brunn och vara rädd att trilla i, fast tvärtom. Högt, högt där uppe syntes en fyrkantig, smal ram av ljus – det var i skarven mellan schaktets kant och metalluckan som det sipprade in dagsljus. Hela vägen uppifrån och ner löpte smala, våta stegar i fem eller sex våningar. På ett par ställen såg Kajsa att det fattades stegpinnar.

”Fy tusan för att klättra här. Vilken tur att de har byggt trappan”, sa Kajsa.

Hon rös vid tanken på att gruvarbetarna som jobbade här förr i tiden hade tagit sig upp och ner med hjälp av de där smala stegarna. Men då hade de ju åtminstone varit nya och hela, och de hade väl ändå haft någon slags belysning i det här mörka hålet? Anton verkade läsa hennes tankar:

”Det gamla elsystemet funkar inte längre, men de ska dra in nytt för turisterna.”

Kajsa tog ett djupt andetag och vände bort blicken från schaktet. Om de nu hade tänkt låta turister komma ner i den här gruvan, så kunde det ju inte vara så farligt. Hon kände efter att frigelithjälmen satt kvar på huvudet.

Anton visade vägen ut i en gruvgång som började alldeles bredvid schaktet. Kajsa gick bakom honom och Linn gick sist. Det plaskade och droppade omkring dem. Då och då trampade Kajsa ner i iskalla pölar på berggolvet så gympaskorna blev genomblöta. De lät ficklamporna spela över väggarna och letade efter speciellt glittriga ställen.

”Kolla här”, sa Kajsa tyst.

Hon hade hittat en fläck där det glittrade intensivt grönt.

”Bra!” sa Anton och krängde av sig ryggsäcken. ”Håll kvar ficklamporna så där så försöker jag hacka loss en bit.”

Han fick upp verktygen och satte mejseln mot bergväggen vid det grönglittriga stället och slog till med den tunga hammaren. Det ekade mellan bergväggarna.

”Försiktigt!” ropade Linn. ”Det kan rasa.”

Anton upphörde med slagen och lyssnade och kände efter med fingrarna. Kajsa var iskall om den hand som krampaktigt höll ficklampan riktad mot bergväggen.

”Äh, det rasar inte”, sa Anton.

Sedan la han an mejseln igen och slog några slag till, och då lossnade faktiskt en liten bit som med ett plupp landade någonstans vid deras fötter. Kajsa och Linn lyste neråt och såg hur ytan på en liten pöl darrade. Anton stack ner handen i vattnet och fick upp den grönglänsande stenbiten, som han la i en plastpåse.

Sedan återvände han till arbetet. Bakom den bit som hade lossnat glittrade det intensivt på ett annat mer gulaktigt sätt. Kajsa började hacka tänder, och visste inte om det var av kylan eller spänningen. Anton högg och slog och fick loss flera små flisor som han med trevande händer fick upp ur pölen vid deras fötter.

”Nu går vi upp”, sa han sedan med en grimas. ”Mina fingrar är stelfrusna.”

”Men hur ska vi hitta det här stället igen då, ifall det nu är något värdefullt i de där stenarna?” undrade Kajsa.

De tittade tysta på varandra. Ingen hade tänkt på att ta med något att märka ut en fyndplats med. Kajsa lyste över väggen där de gamla elledningarna hängde livlösa i sina rostiga fästen. Hon kände hur hon blev allt kallare om sina genomblöta fötter.

”Jag offrar en strumpa!” sa hon sedan beslutsamt och tog av sig ena skon.

Strumpan hängde som en blöt trasa i hennes hand, när hon knöt fast den runt den gamla elledningen precis ovanför stället där Anton hade huggit loss de glittriga stenbitarna.

”Nu skyndar vi oss upp innan jag fryser fötterna av mig”, sa Kajsa och tog täten tillbaka till bergrummet och vidare bort till trätrappan.

De hade lämnat dörren däruppe på glänt och en varm solstråle mötte dem när de sprang de sista stegen upp. Anton tog genast upp hänglåset och hakade genom de båda klykorna igen, och sedan stack han försiktigt ner låsbygeln i hänglåset utan att klicka igen det.

”Sådär ja!”, sa han.

Kajsa satte sig ett par trappsteg högre upp och befriade fötterna och spretade med tårna i solskenet. Den ensamma strumpan som blivit kvar stoppade hon i regnjackans ficka.

Det var precis då de hörde ljudet av en bil som i hög fart körde in på grusvägen och bromsade till stopp framför grindarna. Motorn gick på tomgång samtidigt som en bildörr öppnades och slogs igen. Snabba fotsteg i gruset följdes av rasslet av nycklar. Det var någon som höll på att låsa upp grinden till inhägnaden.

Kajsa tittade förskräckt på Anton och Linn som stirrade tillbaka. De visste ju att de inte syntes där uppifrån så länge de befann sig på trappan nere i klyftan. Men om den som nu kom hade tänkt gå ner i gruvan där de just hade varit, då var de fast som möss i en fälla.

”Vi måste härifrån”, väste Anton.